

Winterdienst

Van de 3de maandag van oktober tot de 4de maandag van april is het de periode van de winterdienst. Laat je niet verrassen en bereid je nu al voor! Deze Mobiliteitsbrief geeft je nuttige tips voor sneeuw- en ijsvrije wegen en fietspaden en voor een goede communicatie daarrond.

“Op het weer heb je geen vat, maar op de communicatie rond je strooiplan wel. Tijdens zwaar winterweer kan je met goede communicatie veel klachten en onbegrip voorkomen.” Dat is de goede raad van Bruno Heirbrant, verantwoordelijke voor de winterdienst bij de afdeling Planning en Coördinatie van het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV).

‘Met goede communicatie vermijd je onbegrip en klachten’

interview

“Mensen begrijpen dat de strooiwagen niet overall tegelijkertijd kan zijn. Daarom is het niet alleen belangrijk om uit te leggen wat je doet, maar ook waarom je dat doet”, zegt Bruno Heirbrant. “Leg bijvoorbeeld uit dat eerst de hoofdstraat wordt gestrooid, of dat de woonwijk pas aan de beurt komt na de wijk rond het ziekenhuis.”

“Ik merk – onder meer in mijn eigen gemeente – dat lokale overheden vaak nog te weinig communiceren over wat de lokale strooidiensten doen. Dat is een gemiste kans! Bij het Agentschap Wegen en Verkeer communiceren we al enkele jaren zeer intens over de winterdienst. Sindsdien is er veel meer begrip voor ons werk én voor onze beslissingen. Ik kan het dus iedereen aanraden, ook op gemeentelijk niveau. De keuzes in het strooiplan kan je bijvoorbeeld uitleggen in lokale magazines of in gemeentelijke infobladen. Veel politiediensten en stadsbesturen hebben ook een account op Facebook. Gebruik die kanalen om informatie over de strooidiensten te verspreiden. Het is informatie waar veel inwoners en weggebruikers op zitten te wachten.”

Communicatie op drie niveaus

“Bij het Agentschap Wegen en Verkeer communiceren we op drie niveaus: voor de winter, bij kans op gladheid en bij ernstige hinder. Voor de winter geven we algemene informatie, zoals de periode waarin de strooiwagens paraat staan en de kanalen waar mensen informatie kunnen vinden. Bij kans op gladheid melden we dat via sociale media. Als er gevaar is voor verkeershinder verspreiden we ook persberichten om zo snel mogelijk zo veel mogelijk weggebruikers te bereiken. Die drievoudige aanpak loont. Mensen zijn blij dat ze weten waar ze aan toe zijn.”

Het juiste materieel en de juiste kennis

“Naast communicatie zijn ook het juiste materieel en de juiste kennis belangrijk om sneeuw en ijs efficiënt te bestrijden”, zegt Bruno Heirbrant. “Allereerst is een gedetailleerde weersvoorspelling aan te raden. Dat is de basis om te beslissen of en waar je moet strooien. Het Agentschap Wegen en Verkeer beschikt over een GladheidMeetSysteem (GMS) dat gevoed wordt door een weersvoorspeller bij Meteo Wing. Deze voorspeller gebruikt

Bruno Heirbrant, Afdeling Planning en Coördinatie bij het Agentschap Wegen en Verkeer: “Gebruik je Facebookaccount om inwoners te informeren over de actuele toestand op de weg.”

meetgegevens uit de meteostations van AWV, gelegen langs gewestwegen, en uit eigen weerdatabanken. Daarnaast moet je ook het juiste materieel en de juiste dooimiddelen kiezen. Ik stel nog altijd vast dat wegbeheerders nieuwe strooi toestellen kopen die alleen droogstrooien. Dat is jammer, want droogstrooien zorgt voor een enorm verlies aan smeltmiddel. Door verwaaiing verdwijnt immers veel smeltmiddel in de berm. Het is dan ook aan te raden om nat te strooien: een mengeling van droog zout en pekkel.”

Opleiding gladheidsbestrijding

De Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) organiseert op 26 oktober een opleiding over gladheidsbestrijding op maat van lokale besturen. Daarin delen VSV en AWV hun kennis gladheidsbestrijding met lokale besturen. Bruno Heirbrant geeft er tips en info over weersvoorspellingen en materieel. Een praktijkvoorbeeld komt aan bod en je kan vragen stellen en discussiëren. Meer info en inschrijvingen op www.vsv.be/kalender.

Tips om wintergladheid efficiënt te bestrijden

Naast communicatie bepalen nog veel andere factoren het succes van de winterdienst. We geven nog enkele tips.

1 Meet de gladheid

Een strooiactie uitsparen, is meestal kostenbesparend, maar kan alleen als de veiligheid niet in het gedrang komt. Accurate voorspellingen zijn dan ook onmisbaar om te beslissen of er gestrooid moet worden. Je kan dat doen met een eigen meteostation dat wegdektemperaturen weergeeft en/of door samen te werken met een leverancier van voorspellingen naar gladheid voor de wegen.

2 Maak een prioritair strooiplan

Een prioritair strooiplan beschrijft welke locaties en wegen voorrang krijgen bij hevige sneeuwval of zoutschaarste. Bepaalde plaatsen zoals ziekenhuizen, politie en brandweer moeten altijd bereikbaar blijven. Een prioritair strooiplan is niet hetzelfde als het routeplan van de strooidiensten. De naam zegt het zelf: in een prioritair strooiplan worden duidelijke prioriteiten gesteld.

3 Vergeet de fietspaden niet

Maak ook fietspaden sneeuw- en ijsvrij. Dat gebeurt het best met een sneeuwploeg (zie verder) of met een borstelwagen met pekestrooier. Als je bij een dikke sneeuwlaag een borstelwagen gebruikt, ruim dan eerst de sneeuw met een sneeuwschop.

Een sneeuwplough schraapt al de sneeuw van het wegdek, waardoor de doozouten nadien sneller hun werk kunnen doen. Ook handig op fietspaden!

4 Denk ook aan het openbaar vervoer

Neem de routes van De Lijn op in je prioritair strooiplan. De Lijn zorgt er zelf voor dat de bovenleidingen en wissels van trams ijsvrij blijven.

5 Gebruik pek of natzout bij een preventieve stroibeurt

Pekel (zout vermengd met water) is een zeer goed product. Pekel is niet alleen goedkoper dan droog zout, het hecht ook beter aan de weg. Pekel bevat een lagere concentratie aan smeltmiddel en geeft daardoor een gelijkaardig of zelfs beter resultaat, wat goed is voor het milieu.

6 Het Winteractieprotocol bestaat nog altijd!

In het Winteractieprotocol beloven verschillende partners om belangrijke informatie over de winterdiensten te delen. De Vlaamse overheid deelt, op momenten van extreem winterse omstandigheden, weerinfo en andere nuttige informatie met alle protocolpartners, onder meer met de provincies.

7 Overweeg de aankoop van een sneeuwplough

De sneeuwplough is in Vlaanderen nog niet overal ingeburgerd als toestel om sneeuw te ruimen op alle strooijecten. Dat is jammer, want een sneeuwplough schraapt in een handomdraai de sneeuw van het wegdek waardoor een lagere concentratie aan smeltmiddel nodig is om de weg sneeuwvrij te krijgen. Uiteraard kan je ook een borstelwagen gebruiken om sneeuw van het wegdek te verwijderen, maar die is niet geschikt voor dikkere sneeuwlagen. Je houdt dus best een sneeuwplough achter de hand. De strooitijd met een borstelwagen ligt bovendien een pak hoger dan met een sneeuwplough. Veeg je met een borstelwagen, dan zijn de wegen dus minder snel sneeuwvrij.

Het Agentschap Wegen en Verkeer kocht voor het eerst 23 pekelsproeiers om fietspaden sneeuw- en ijsvrij te maken. Ze worden deze winter ingezet op fietspaden langs gewestwegen.

Vijf strooiploegen houden Geel sneeuwvrij

Goede weersvoorspellers, uitgestippelde strooiroutes en enkele manuele sneeuwplougen zijn de ingrediënten voor sneeuw- en ijsvrije wegen in Geel.

Enkele jaren geleden introduceerde Geel vijf vaste strooiroutes in haar winterdienst: twee voor fietspaden en drie voor wegen. “Dat is veel efficiënter dan ad hoc strooien”, zegt Johan Wuyts, coördinator van de stedelijke werkplaats Geel. “Op de strooiroutes liggen trajecten van het openbaar vervoer, fietsverbindingen, schoolomgevingen, industriezones,

Johan Wuyts, coördinator stedelijke werkplaats Geel: “We hebben twee vaste strooiroutes voor fietspaden en drie voor wegen.”

centrumstraten, rusthuizen, ... Met deze vaste tracés geraakt elke inwoner in principe binnen een aanvaardbare straal op een gestrooide weg.” De stad informeert de inwoners over de routes via de gemeentelijke infokranten en de website. Bij hevige winterweer gebeurt dat ook via Facebook.

Vijf strooiploegen stand-by

“Dag en nacht staan vijf strooiploegen stand-by”, zegt Wuyts. “Het zijn stadsmedewerkers die zich vrijwillig hebben opgegeven. De drie strooiroutes voor de wegen zijn voorgeprogrammeerd. Het strooisysteem strooit dus automatisch de juiste dosissen op de juiste plaatsen. In functie van de wegbreedte past het systeem zich ook aan. Elke dag rond 15 uur beslist een leidinggevende of er gestrooid moet worden. Hij baseert zijn beslissing op de weersvoorspellingen van drie websites: buienradar.mil.be en het betalende agri.infoplaza.nl. De leidinggevende informeert ook de politie en de brandweer. Op de wegen strooien we altijd een mengeling van pekels en zout om het smeltproces te verkorten. Er is dan minder kans op verwaaiing. De pekels maken we zelf met een eigen installatie. Als er sneeuw ligt, maken de sneeuwplougen het wegdek eerst sneeuwvrij. Dan werkt het dooizout beter, maar duurt het wel langer om de route af te werken.”

Pekel is efficiënter en milieuvriendelijker dan droog zout.

Voetpaden

Geel mobiliseert ook haar personeel om de voetpaden rond de bib, het zwembad, het stadspark, de kerken, de kerkhoven, de scholen en de kinderopvang, ... sneeuwvrij te maken. “De voetpaden strooien we manueel of mechanisch met borstels. We starten al om 7 uur aan de scholen. Elke strooipluig doet 5 à 6 locaties. We zijn daar een voormiddag zoet mee”, aldus Wuyts.

Apart strooiplan voor fietspaden

Duffel stelde een strooi- en veegplan op om op winterochtenden de 31 km aan fietspaden sneeuw- en ijsvrij te krijgen.

“Met een vijfhoekige ploeg staat onze technische dienst elke morgen vanaf 5 uur paraat om sneeuw te ruimen op de fietspaden”, zegt Christoph Van Slagmolen, beleidscoördinator omgeving en infrastructuur. “We gebruiken drie kleine tractoren met een frontale veegborstel en achteraan een schijfstrooier voor de brede fietspaden. Een kleinere ploeg van twee mensen maakt de smallere fietspaden sneeuwvrij met een manuele hydraulische veegmachine en een handstrooier.”

20 jaar ervaring

Duffel introduceerde het strooiplan voor fietspaden ruim 20 jaar geleden. De voorbije jaren heeft het prima gewerkt. Van Slagmolen: “We vinden het belangrijk om fietsen te stimuleren, ook bij winterse omstandigheden. Het is ons de voorbije winters bijna altijd gelukt om de fietspaden berijdbaar te krijgen voor de ochtendspits. Ook met de komst van de fietsostrade tussen Antwerpen en Mechelen enkele jaren geleden, blijven we dit engagement aangaan. Bij slecht weer herhalen we het sneeuwruimen overdag en 's avonds. Anders vriest de sneeuw aan en wordt het 's ochtends te moeilijk om de ijzel te verwijderen.”

Stap voor stap: hoe pakt Duffel het aan?

- Tijdens de winterperiode houdt 1 personeelslid van de Technische Dienst het weer permanent in de gaten.
- Die medewerker volgt de weersvoorspellingen, onder meer via het KMI. Hij doet ook zelf een controle op de weg als de temperatuur rond of onder het vriespunt zit. Bij twijfel rijden de diensten toch uit.
- Als er gestrooid moet worden, informeert de verantwoordelijke de andere medewerkers rond 5 uur. Dan wordt ook het zout geladen.
- Indien nodig rukt de ploeg uit tussen 5 en 6 uur zodat alle fietspaden sneeuw- en ijsvrij zijn voor de start van de ochtendspits. De fietsroutes naar de scholen krijgen daarbij voorrang.

Verwijder overtollige verkeersborden in jouw gemeente

Al enkele jaren doet de Vlaamse overheid inspanningen om het aantal verkeersborden langs de weg te verminderen. Het Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid heeft een lijst gemaakt van alle (wettelijke) verkeersborden die verwijderd moeten worden, in volgorde van prioriteit. Het gaat om opstellingen die niet toegelaten, overbodig of niet wenselijk zijn. Het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV) haalt deze verkeersborden langs de gewestwegen weg en zal daar in de loop van september mee klaar zijn. Het Vlaams Huis voor de Verkeersveiligheid moedigt lokale overheden aan om ook eens een kijkje te nemen op de lijst en overtollige verkeersborden op de wegen in hun beheer te verwijderen.

 Meer info: Je vindt de lijst met de te verwijderen verkeersborden op www.mobielvlaanderen.be/overheden (Klik op 'Verwijder overtollige verkeersborden in jouw gemeente' bij Nieuws)

De Lijn breidt 'Meer Mobiele Lijnen' uit van 5 naar 70

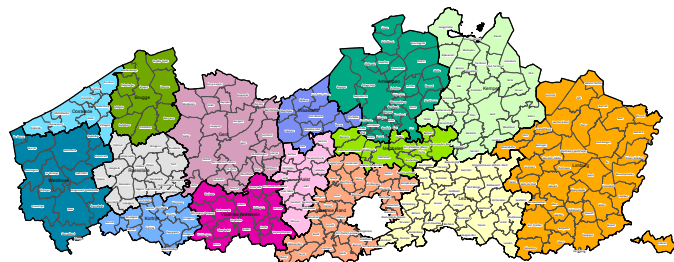
De afgelopen maanden testte De Lijn een 'Meer Mobiele Lijn' in elke provincie. Op zo'n lijn rijden alleen toegankelijke bussen en trams. Minstens de helft van de haltes op het traject is toegankelijk en minimum 30% is toegankelijk zonder assistentie. Minder mobiele reizigers moeten op deze lijnen niet reserveren. Na een geslaagd proefproject worden nu 65 extra lijnen omgevormd tot 'Meer Mobiele Lijnen'. Het toegankelijk maken van haltes is op lokale wegen een verantwoordelijkheid van steden en gemeenten. De Lijn maakte daarvoor haltenota's die heel concreet aanduiden welke haltes op lokaal niveau prioritair aangepakt moeten worden.

 Meer info: www.delijn.be (klik op 'toegankelijkheid')

Basisbereikbaarheid: vervoerregioraden in najaar van start

Op vrijdag 20 juli 2018 heeft de Vlaamse Regering het voorontwerp van het decreet Basisbereikbaarheid goedgekeurd. Vlaanderen wordt daarvoor opgedeeld in 15 vervoerregio's. Per vervoerregio zullen de gemeenten samen met de Vlaamse overheid een mobiliteitsplan ontwerpen om de mobiliteit aan te pakken. Meer info over basisbereikbaarheid en de indeling in vervoerregio's vind je op www.basisbereikbaarheid.be. Voor de opstart van de vervoerregioraden zullen de voorzitters van het Departement Mobiliteit en Openbare Werken dit najaar contact opnemen met de gemeenten.

Subsidies voor educatieve of sensibiliserende projecten

Lanceert jouw vereniging een actie rond veilig of milieuvriendelijk verkeer? Promoot jouw organisatie het gebruik van het openbaar vervoer en de fiets met een leuke campagne? Dan kan je subsidies aanvragen bij ons departement. Voor projecten die in 2019 van start gaan, moet je voor 1 oktober 2018 subsidies aanvragen. Alleen verenigingen die zijn opgericht op particulier initiatief en de vorm hebben van een vzw of een stichting kunnen een subsidie voor een project aanvragen. De subsidie

kan maximaal 75% bedragen van de directe personeels- en werkingskosten van het project, met een bovengrens van € 50.000. Opgelet: infrastructuur komt niet in aanmerking. De ingediende projecten worden beoordeeld op basis van criteria zoals vernieuwend potentieel, bovenlokaal effect, de afstemming met het Vlaamse mobiliteitsbeleid en kosteneffectiviteit. Succes!

 Meer info: www.mobielvlaanderen.be/subsidiedecreet/

2 oktober: 'Dag van de Mobiliteits-professional': schrijf je in!

De Dag van de Mobiliteitsprofessional is het leer- en netwerkevent voor al wie professioneel of als vrijwilliger bezig is met mobiliteit, ruimtelijke planning en stedenbouw. Na een plenair programma ga je te voet, fietsend of met het openbaar vervoer op ontdekking in Genk. Afsluiten doen we met een boeiend debat met de Vlaamse bouwmeester en een receptie.

 Klinkt interessant? Schrijf je dan in via www.dagvandemobiliteitsprofessional.be. Doe je dit voor 10 september, dan krijg je bovendien 25 euro korting. Tot dan!

Agenda

september

- 4 Eenvoudig aan de slag met aanvullende reglementen
- 11 Infosessie vernieuwd vademecum autosnelwegen
- 14 Fietsparkeren: lesdag 1
- 16 - 22 Week van de Mobiliteit
- 20 Studiedag gezonde publieke ruimte
- 27 Basisopleiding voor mobiliteitscoördinatoren: lesdag 1

oktober

- 2 Dag van de Mobiliteitsprofessional
- 11 ITS-congres
- 11 Basisprincipes van de verkeerskunde: lesdag 1
- 15 Fietsparkeren: lesdag 2
- 20 en 21 Dag van de Trage Weg 2018
- 23 Basisprincipes van de verkeerskunde: lesdag 2
- 23 Studiedag: mogelijkheden voor weginfrastructuur binnen wijzigende maatschappelijke context (Gent)
- 25 Basisopleiding voor mobiliteitscoördinatoren: lesdag 2
- 26 Gladheidsbestrijding in de praktijk

november

- 8 Basisprincipes van de verkeerskunde: lesdag 3
- 6 Studiedag: mogelijkheden voor weginfrastructuur binnen wijzigende maatschappelijke context (Leuven)
- 12 Minder borden, meer verkeersveiligheid: lesdag 1
- 16 Safe2work Netwerkmeeeting
- 19 Basisprincipes van de verkeerskunde: lesdag 4
- 22 Veiligere overwegen
- 26 Minder borden, meer verkeersveiligheid: lesdag 2
- 27 Basisopleiding voor mobiliteitscoördinatoren: lesdag 3

december

- 3 De wegcode: een opfrissing
- 4 FIX THE MIX! Gemengd verkeer, een essentieel onderdeel van sterk fietsbeleid
- 10 Infosessie vernieuwd vademecum autosnelwegen
- 14 Basisopleiding voor mobiliteitscoördinatoren: lesdag 4

 Zie ook de agenda op www.mobielvlaanderen.be/overheden

Mobiliteitsbrief is er ook als e-zine. Abonnees op het e-zine krijgen de Mobiliteitsbrief digitaal in hun persoonlijke mailbox. Je kunt voor de papieren en/of digitale versie gratis in- en uitschrijven via www.mobielvlaanderen.be/overheden ('Publicaties' - 'Mobiliteitsbrief'). Op deze website vind je ook alle Mobiliteitsbrieven terug en meer informatie over het lokaal mobiliteitsbeleid. Voor suggesties en vragen over deze publicatie of je abonnement kun je mailen naar info@mobiliteitsbrief.be.